

Lumijälkiselvitys

Haitinkankaan tuuli- ja aurinkovoimahanke, Karvia

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

6.8.2024

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

Sisällys

1 Johdanto 3

2 Kohdelajisto..... 3

3 Menetelmät 4

4 Tulokset 4

5 Epävarmuustekijät..... 4

6 Johtopäätökset..... 5

Lähteet 6

Liitteet..... 7

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

1 Johdanto

Tämä lumijälkiselvitys on tehty Karvialle sijaitsevan Haitinkankaan alueelle suunniteltua tuulivoima- ja aurinkovoimahanketta varten. Selvityksen on suunniteltu tulevan osaksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Selvityksellä pyrittiin saamaan yleiskuva alueella lumiseen aikaan esiintyvistä eläinlajistosta sekä sanallinen arvio niiden runsaudesta. Laskennat suoritettiin hiihtämällä ja laskemalla lumijäljet soveltaen Luonnonvarakeskuksen ohjeita.

Työn toteuttivat:

- Teemu Mäkinen FM (akvaattiset tieteet). Teemulla on noin viiden vuoden kokemus vastaavan kaltaisista luontoselvityksistä.
- Samuli Lehikoinen FM (eläinekologia). Samulilla on noin 20 vuoden kokemus erilaisista luontoselvityksistä.

2 Kohdelajisto

Riistakolmioiden kohdelajistoa ovat:

Jäljet: Metsäjänis eli jänis, rusakko, orava, liito-orava, majava, piisami, susi, kettu, saali, supikoira, karhu, kärppä, lumikko, minkki, hilleri, näätä, ahma, mäyrä, saukko, ilves, villisika, valkohäntäpeura, hirvi, metsäpeura ja metsäkauris.

Nähdyt: Metso, teeri, pyy, riekko, peltopyy, fasaani, kanahaukka ja korppi.

Selvityksessä kirjattiin ylös nisäkäslajisto sekä selvityksen yhteydessä saadut muut luontoselvityksissä erityisesti huomioon otettavat luontoarvot (Suomen ympäristökeskus 2024).

Alueelle suunniteltiin myös suurpeto-, metsäkanalintu- ja liito-oravaselvitykset erikseen tehtäviksi. Näihin liittyvät havainnot kirjattiin ylös lumijälkiselvityksessä ja niistä on raportoitu erilliset selvitykset YVA-selostuksen liitteinä.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

3 Menetelmät

Lumijälkiselvitys toteutettiin soveltaen Helteen ym. (2016), Pellikan ym. (2005) ja Lindenin ym. (1996) esittämiä riistakolmiolaskennassa käytettäviä menetelmiä. Alue on maankäytöltään pirstoutunutta. Selvityksessä katsottiin, että alue ei sisällä sellaisia metsäkokonaisuuksia, joihin riistakolmio olisi sellaisenaan soveltunut. Ympäristön piirteidensä takia riistakolmioita ei siksi suunniteltu alueelle tehtäväksi vaan selvitys kohdennettiin selvitysalueen metsäisimmille alueille karttatarkastelun perusteella.

Selvityksen suunnitteluun hyödynnettiin avoimia paikkatietoaineistoja ja karttatarkastelua. Selvitysalueena käytettiin hankealueen rajaa. Selvitysalueella kuljettiin potentiaalisimpia metsäisiä kaistaleita, joilla eläimet voisivat liikkua. Selvityksen ulkopuolelle jätettiin suunnitellusti muun muassa turvealueet, hakkuuaukeat ja tiestö, koska selvityksessä keskityttiin kohdelajiston keskeisiin elinympäristöihin.

Viimeisimmästä lumisateesta oli kulunut riittävästi (yli 24 h) aikaa jälkien muodostumiseksi. Lumijälkilaskenta toteutettiin 18.3.2024 kahden henkilön toimesta kaksi päivää runsaan lumisateen jälkeen, jotta jälkiä oli kertynyt tuoreelle lumelle riittävästi.

Sää oli aurinkoinen, pilvipeittävyys 0/8 eli selkeää, ja pakkasta laskentaa aloitettaessa -7°C ja lopetellessa -1°C astetta. Tuuli oli 2 m/s pohjoisesta. Lumensyvyys hankealueella oli noin 40 cm (Ilmatieteenlaitos 2024.)

4 Tulokset

Lumijälkilaskennoissa ei havaittu lainkaan suurpetoja tai muita uhanalaisia (Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2019) nisäkkäitä. Riistalajeja havaittiin kohtalaisesti, pääasiassa metsäjänistä. Kettujen jälkiä havaittiin niin ikään kohtalaisesti. Hirvestä havaittiin kaksi jälkeä, mahdollisesti samasta yksilöstä.

Metsäkanalinnuista saatiin havaintoja pyystä ja metsosta. Selvityksessä havaittiin myös korppi, mahdollisesti lähellä pesää.

Selvityksessä kuljetut reitit ja saadut havainnot on esitetty liitekartassa. Taulukossa 1 on esitetty havaintojen lukumäärä lajeittain.

Taulukko 1. Lumijälkiselvityksen havainnot lajeittain.

	Hirvi	Jänis	Kettu	Lumikko	Rusakko	Korppi	Pyy	Metso
Havaintojen lkm.	2	104	48	3	6	1	4	2

5 Epävarmuustekijät

Selvityshetkellä sääolosuhteet olivat hyvät, mikä ei lisää havaintoihin liittyvää epävarmuutta.

Selvityksessä keskityttiin nisäkäslajistolle hyvin soveltuville alueille. Näiden alueiden ulkopuolelle jäi selvittämättömiä alueita. Rajausta tehtiin, koska katsottiin, että nämä alueet eivät olleet nisäkäslajistolle niin soveltuvia.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

Myös selvitysmenetelmä itsessään sisältää jonkin verran epävarmuutta esimerkiksi eläinten aktiivisuus ja liikkuminen. Nämä epävarmuudet kuuluvat menetelmään, eivätkä ole erityisen oleellisia selvityksen onnistumiseksi. Kokonaisuutena arvioiden epävarmuus lumijälkilaskennoissa arvioidaan vähäiseksi.

6 Johtopäätökset

Tehdyssä selvityksessä havaittiin alueen maankäyttöön nähden tavanomaista nisäkäslajistoa. Suurpetojen jälkiä ei havaittu hankealueella lumijälkiselvityksessä. Kanaintujen jälkihavainnot on otettu huomioon erillisessä metsäkanalintuselvitysraportissa.

Hankealueella on jälkihavaintojen perusteella vahva metsäjänis- ja hyvä kettukanta. Selvityksen perusteella alueelta ei rajattu Suomen ympäristökeskuksen Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan mukaisia arvoluokaltaan huomion arvoisia kohteita (esim. lk 4). Koko alue kuuluu lumijälkien perusteella nisäkäslajiston osalta tavanomaiseen luontoon.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

Lähteet

Helle, P., Ikonen, K. & Kantola, A. 2016. Wildlife monitoring in Finland: online information for game administration, hunters, and the wider public. Canadian Journal of Forest Research, 46 (12), 1491–1496.

Ilmatieteenlaitos 2024. <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/>

Lindén, H., Helle, E., Helle, P., & Wikman, M. 1996. Wildlife triangle scheme in Finland: methods and aims for monitoring wildlife populations. Finnish Game Research, 49, 4–11

Pellikka, J., Rita, H. & Lindén H. 2005. Monitoring wildlife richness – Finnish applications based on wildlife triangle censuses. Ann. Zool. Fennici, 42: 123–134

Suomen ympäristökeskus 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -opas

Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liite 38

Elements Suomi Oy

Liitteet

Liite 1: Alueella havaitut lumijäljet ja laskentareitit.

